

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui 2018- Nr.
Augustinui Normantui Į 2018-06-29 Nr. PRJ2018/1-38/3D-1826

DĖL PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ

Teisingumo ministerija, įvertinusi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos 2018 m. birželio 29 d. ataskaitoje Nr. PRJ2018/1-38 „Dėl Lukiškių tardymo izoliatoriuje-kalėjime ir Laisvės atėmimo vietų ligoninėje laikomų asmenų žmogaus teisių padėties“ (toliau – ataskaita) pateiktas rekomendacijas, teikia šią informaciją apie jų įgyvendinimą:

1. Dėl dinaminės priežiūros pareigūnų darbo užmokesčio konkurencingumo, palyginus su žemesnės grandies pareigūno darbo užmokesčiu, užtikrinimo.

Teisingumo ministerija, atsižvelgdama į tai, kad mažo darbo užmokesčio problema yra aktuali visos bausmių vykdymo sistemos mastu, įgyvendina eilę priemonių pataisos pareigūnų darbo užmokesčiui padidinti. Pavyzdžiui, dar šiais metais didinamas daugiau kaip 10 metų darbo patirtį turinčių jaunesniųjų pataisos pareigūnų tarnybinio atlyginimo koeficientas. Pradėtos Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų administracijos struktūros optimizavimas, reorganizuojamos kai kurios pataisos įstaigos, jas sujungiant. Įgyvendinus minėtus veiksmus, sumažės bendrąsias funkcijas vykdančių padalinių ir pareigybių skaičius, o susidariusi lėšų ekonomija bus naudojama pataisos pareigūnų darbo užmokesčiui padidinti ir papildomoms pareigybėms darbu su nuteistaisiais steigti. Paminėtina ir tai, kad 2019 m. sausio 1 d. įsigalios nauja Vidaus tarnybos statuto redakcija, pagal kurią visiems statutiniams valstybės tarnautojams bus taikoma vienoda darbo apmokėjimo sistema. Pradėjus taikyti naują darbo apmokėjimo sistemą, darbo užmokestis padidės visiems pataisos pareigūnams (apie 6–8 proc.). Taip pat paminėtina, kad 2019 metams Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų darbu užmokesčiui padidinti papildomai numatoma skirti apie 5000 tūkst. eurų. Pažymėtina, kad prioritetas didinant bausmių vykdymo sistemos darbo užmokestį bus teikiamas jaunesniosios ir vidurinėsios grandies pataisos pareigūnams, taigi, darbo užmokesčio didinimas palies ir suimtųjų (nuteistųjų) dinaminę priežiūrą vykdančius pareigūnus.

2. Dėl lėšų laisvės atėmimo vietų įstaigoms einamųjų patalpų remontui bei nuteistųjų materialiniam ir buitiniam aprūpinimui ir minimalaus vienam asmeniui tenkančio gyvenamojo ploto užtikrinimo įkalinimo įstaigose.

Siekiant užtikrinti nuteistųjų laikymo sąlygas įkalinimo įstaigose, buvo sudarytos teisinės prielaidos suimtuosius laikyti ne tik tardymo izoliatoriuose, kuriuose negalima užtikrinti gyvenamojo ploto normų laikymosi, bet ir pataisos įstaigose (teisingumo ministro 2018 m. rugpjūčio 8 d. įsakymas Nr. 1R-148 „Dėl teisingumo ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymas Nr. 1R-65 „Dėl Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo). Dalį asmenų iš Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo į kitas įstaigas

ketinama perkelti jau iki šių metų pabaigos. Be to, 2018 m. lapkričio mėn. pabaigoje planuojama Vilniuje baigti įrengti atviro tipo pataisos įstaiga/pusiaukelės namus, į kuriuos iš kitų įstaigų galėtų būti perkelta iki 80 nuteistųjų. Atsižvelgiant į tai, tikimasi, kad šios priemonės (trumpuoju laikotarpiu) padės išvengti tokių situacijų, kai suimtieji (nuteistieji) yra priversti gyventi patalpose, kuriose neužtikrinama vienam asmeniui turinčio tekti minimalaus gyvenamojo ploto norma.

Papildomai vykdomi arba numatomi artimiausiu metu atlikti šie laisvės atėmimo vietų įstaigų modernizavimo darbai:

- 1) statoma nauja kamerinio tipo įkalinimo įstaiga Šiauliuose;
- 2) rekonstruojamas Alytaus pataisos namų 3 aukštų pastatas į kamerų tipo patalpas;
- 3) 2019 m. bus tęsiama Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 3-iojo sektoriaus pastatų rekonstrukcija į kamerų tipo patalpas (šiuo metu jau įrengta 360 vietų nuteistiesiems laikyti);
- 4) 2019 m. bus pradėti rekonstrukcijos darbai Vilniaus pataisos namuose, kuriuose iki 2022 m. bus sukurtos 696 kamerinio tipo vietos įkalintiems asmenims laikyti.

3. Dėl teisinio reglamentavimo, nustatant ir kitus Viešojo saugumo tarnybos pasitelkimo įkalinimo įstaigose atvejus, tobulinimo, pareigūnų identifikavimo ir tinkamo proceso filmavimo bei filmuotos medžiagos saugojimo.

Teisingumo ministerija atkreipia dėmesį, kad Viešojo saugumo tarnybos pareigūnai pasitelkiami į pagalbą pataisos pareigūnams išimtiniais atvejais, kai turima informacija ir yra reali grėsmė, kad pataisos pareigūnams atliekant atitinkamus veiksmus (pvz., kratas), prieš juos gali būti vykdomas grupinis pasipriešinimas ar kiti neteisėti grupiniai veiksmai, šiukščiai pažeidžiantys pataisos įstaigos vidaus tvarką. Be to, pastaraisiais metais fiksuojama ypatingai daug nuteistųjų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigų vidaus tvarką: įgijimas ir gaminimas psichiką veikiančių medžiagų, mobiliųjų telefonų naudojimas, psichologinis ir fizinis smurtas prieš kitus nuteistuosius ir t. t. Taigi, paminėti atvejai, pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 114 straipsnio 2 dalį yra priskiriami ypatingai situacijai, kurios metu tvarkai įstaigoje atkurti ir visuomenės saugumui užtikrinti gali būti pasitelkiami ne tik Kalėjimų departamento ir visų jam pavaldžių įstaigų pareigūnai, bet ir viešojo saugumo tarnybos, policijos pareigūnai.

Taip pat informuojame, kad visi pataisos pareigūnai turi identifikacinius pažymėjimus arba ženklus, kurie nešiojami taip, kad nuteistieji ir suimtieji galėtų identifikuoti pataisos pareigūną. Prevencinės grupės pataisos pareigūnų aprangos atitinkamos dalys pažymėtos skaitmenimis, kad pagal juos, esant poreikiui, būtų galima identifikuoti pataisos pareigūną. Artimiausiu metu, t. y. dar šiais metais bus įsigytos 7 vaizdo registravimo sistemos (iš viso – 140 vaizdo registratorių), kuriais bus aprūpinti Alytaus, Marijampolės, Kybartų, Vilniaus, Panevėžio pataisos namų, Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos ir Šiaulių tardymo izoliatoriaus pareigūnai. Taip pat bus įsigytos ir pareigūnų kasdieniniam darbui reikalingos priemonės – 125 radijo stotelės, 140 taktinių liemenių, 90 dujų balionėlių.

4. Dėl leidimo nuteistiesiems, bausmę atliekantiems kamerų tipo patalpose, (ne) greitai gendančius maisto produktus laikyti šaldytuvuose.

Teisingumo ministerija, sutikdama su ataskaitoje išsakyta nuomone, kad visiems laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomiems asmenims, kuriems leidžiama įsigyti maisto produktų, kartu galėtų būti sudaromos sąlygos ir juos tinkamai laikyti (t. y. šaldytuvuose), pažymi, kad dėl esamos daugelio įstaigų infrastruktūros, šiuo metu to padaryti yra neįmanoma (nėra reikiamų patalpų ir pan.). Atsižvelgiant į tai, ši problema laipsniškai sprendžiama modernizuojant visą bausmių vykdymo sistemos infrastruktūrą (t. y. statant naujas ir rekonstruojant esamas laisvės atėmimo vietų įstaigas, suprojektuojamos atitinkamos patalpos (virtuvėlės), kuriose įkalinti asmenys galėtų ne tik gamintis maistą, bet ir jį tinkamai laikyti).

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius